

1554 Waterschap Elderenspolder en Landeke Voordaag, 1606-1948

- INLEIDING
- INVENTARIS
- 1 Stukken van algemene aard
- 2 Stukken betreffende afzonderlijke onderwerpen
- 2.1 Bestuursinrichting
- 2.2 Bestuur
- 3 Hulpmiddelen taakuitvoering
- 3.1 Personeel
- 3.2 Archief
- 3.3 Financiën
- 3.3.1 Algemeen
- 3.3.2 Eigendommen
- 3.3.3 Belastingen
- 3.3.3.1 Inning
- 3.3.3.2 Kohieren
- 3.3.3.3 Classificatie
- 3.3.4 Verantwoording
- 3.3.4.1 Begrotingen
- 3.3.4.2 Rekeningen
- 3.3.4.3 Overige financiële bescheiden
- 3.3.5 Geldleningen
- 4 Taakuitvoering
- 4.1 Toezicht
- 4.2 Keur
- 4.3 Vergunningen
- 5 Beheer en onderhoud van waterstaatswerken
- 5.1 Algemeen
- 5.1.1. Waterbeheersingswerken
- 5.1.1.1. Algemeen
- 5.1.1.2 Waterkeringen
- 5.1.1.3 Sluizen, bruggen, duikers
- 5.1.1.4 Gemalen
- 5.1.1.5 Waterleidingen en waterstand
- 6 Wegen
- 7 Samenwerking
- 7.1 Financiën
- 7.2 Beheer en onderhoud van waterstaatswerken

INLEIDING

1554 VOORLOPIGE INVENTARIS VAN HET ARCHIEF VAN HET WATERSCHAP ELDERENSPOLDER EN LANDEKE VOORDAAG, 1606-1948

door

G.J. van Donschot

Zevenbergen 2003

INLEIDING

Deze inventaris heeft een voorlopig karakter. Een deel van het archief is nog niet beschreven.

Voor de inventarisatie is gebruikt gemaakt van een binnen het Regionaal Archief West-Brabant gehanteerd programma met een standaard rubriekenschema. Vanwege het feit dat het archief nog maar gedeeltelijk is geïnventariseerd behoeft elke rubriek nog geen omschrijvingen te bevatten.

(Oudenbosch, 2007, mv)

INVENTARIS

1 Stukken van algemene aard

146 enz. Algemene aanschrijvingen van de provincie, 1821-1948. 6 omslagen

146. 1821-1903
278. 1904-1920
279. 1921-1934
280. 1935-1940
281. 1941-1943
296. 1944-1948

275. Stukken betreffende het bijzonder reglement; met wijzigingen, 1849-1948. 1 omslag

285. Ingekomen stukken van andere waterschappen en streekorganen, 1875-1947. 1 omslag

284. Stukken betreffende de vereniging van waterschapsambtenaren in Noord - Brabant en de Noordbrabantse waterschapsbond, 1916-1949. 1 omslag

293. Stukken betreffende de reorganisatie van waterschappen, 1939-1948. 1 omslag

266. Register van notulen en besluiten van zowel de stemgerechtigde ingelanden als van het dagelijks bestuur, 1879-1923. 1 deel in plano

N.B.: Tussen de notulen komen aantekeningen voor betreffende verzonden brieven.

267. Register van notulen van stemgerechtigde ingelanden, 1923-1939. 1 deel

2 Stukken betreffende afzonderlijke onderwerpen

2.1 Bestuursinrichting

2.2 Bestuur

168. Stukken betreffende de bestuursleden en de secretaris, 1846,1861,1917-1946. 1 omslag

286. Stukken betreffende stemgerechtigde ingelanden, 1925-1945,. 1 omslag

3 Hulpmiddelen taakuitvoering

297. Correspondentie met drukkerijen en uitgevers, 1924,1938-1947. 1 omslag

3.1 Personeel

29. Stukken betreffende de penningmeester, 1668,1671,1698,1783,1908-1940. 1 omslag

N.B.: zie ook onder 2.2

289. Stukken betreffende de bezoldiging van het personeel, 1847,1917-1948. 1 omslag

290. Stukken betreffende de verzekering van het personeel tegen ongevallen en ziekten, 1909,1929-1949. 1 omslag

282 enz. Stukken betreffende de pensioenen, 1923-1947. 2 omslagen

282. Algemeen, 1923-1940

288. Van het personeel, 1924-1947

291. Stukken betreffende de sollicitatie van J.C.P. van de Veecken naar de functie van opzichter, 1934. 1 omslag

287. Loonstaten van het personeel, 1941-1949. 1 omslag

295. Stukken betreffende de aanschaf van laarzen en rijwielbanden ten behoeve van het personeel, 1945-1947 1 omslag

3.2 Archief

28. Stukken betreffende het archief, 1755,1903-1930. 1 omslag

274. Agenda's van ingekomen stukken, 1811-(1925). 1 omslag

N.B.: Allen opgemaakt door de secretaris M.P. Kavelaars in 1925

158. Repertoire van zegelplichtige akten, 1844. 1 stuk

3.3 Financiën

3.3.1 Algemeen

294. Statistische opgaven inzake waterschapsfinancien, 1939-1948. 1 omslag

3.3.2 Eigendommen

302. Stukken betreffende de verpachting van het gras op de Landekensweg en de Korte Landekesweg, 1876-1948. 1 omslag

301. Stukken betreffende de verpachting van het jacht- en visrecht, 1913-1942. 1 omslag

305. Stukken betreffende defensie- en oorlogsschade, 1939-1948. 1 omslag

303. Stukken betreffende de aankoop van de kruin van de Landekensdijk, 1941-1946. 1 omslag

304. Stukken betreffende de aankoop van de Ewouds- of Egaasdam, 1946-1948. 1 omslag

3.3.3 Belastingen

268 enz. Leggers van hectarentalen, zonder datum (ca. 1840)-1903. 2 delen, 1 deel in plano

268. zonder datum (aangelegd ca. 1840); IN PLANO

269. zonder datum (aangelegd ca. 1880)

270. aangelegd in 1903

3.3.3.1 Inning

298. Correspondentie betreffende de inning van de waterschapslasten, 1904-1949. 1 omslag

271. Register met aantekeningen betreffende de betaling van polderlasten, 1911-1924. 1 deel

3.3.3.2 Kohieren

87. Kohieren van dijkschot, 1681-1793. 1 omslag

263 enz. Omslagkohieren, 1817/1818-1948/1949. 3 omslagen

263. 1817/18-1890

264. 1891 - 1920/21

265. 1921/22-1948-49

3.3.3.3 Classificatie

3.3.4 Verantwoording

299. Stukken betreffende de verzekering van gelden tegen fraude, 1909,1910,1942-1949. 1 omslag

3.3.4.1 Begrotingen

3.3.4.2 Rekeningen

12 enz. Rekeningen en bijlagen, 1642-1949. 202 omslagen, 1 katern

rendant Hubert Ooms:

73. 1642; in tweevoud, geen bijlagen

12. 1643-1648

13. 1650 (gemene lands vliet)

22. 1651-1653

34. 1651-1653 (met begroting 1653/54)

24. 1653-1654

20. 1655-1656 (met begroting 1657/58
(zwaar beschadigd)

27. 1657-1658

rendant Artur Ooms:

- 41. 1657-1658 (uit naam van wijlen Hubert Ooms)
- 44. 1659-1660; geen bijlagen (katern)
- 47. 1661-1662
- 59. 1663-1664
- 62. 1665-1666
- 64. 1667-1669
- 65. 1669-1671
- 66. 1671-1674
- 67. 1674-1677
- 68. 1677-1679
- 69. 1679-1681

rendant Johan van der Kaeij:

- 70. 1681-1683
- 71. 1683-1685
- 72. 1685-1687
- 74. 1687-1689; zonder bijlagen
- 75. 1689-1691
- 76. 1691-1693

rendant Hendrik Wiltens:

- 78. 1693-1695
- 79. 1695-1697
- 80. 1697-1699

rendant Joost Basen:

- 81. 1699-1701
  - 82. 1701-1703
  - 83. 1703-1705
  - 84. 1705-1707
  - 85. 1707-1709
  - 86. 1709-1711; zonder bijlagen
  - 91. 1711-1713
  - 92. 1713-1715
  - 93. 1715-1717
  - 94. 1717-1719
  - 95. 1719-1721; zonder bijlagen
  - 96. 1721-1723
  - 97. 1723-1725
  - 98. 1725-1727
  - 99. 1727-1729
  - 100. 1731-1733
  - 101. 1733-175
  - 102. 1735-1737
  - 103. 1737-1739
  - 104. 1739-1741
  - 105. 1741-1743; zonder bijlagen
  - 106. 1743-1745
- N.B.: afgelegd door de weduwe J. Basen

rendant Adriaan Zeger Basen:

- 107. 1745-1747
- 108. 1747-1749; geen bijlagen
- 109. 1749-1751
- 110. 1751-1753
- 111. 1753-1755

rendant Cornelis Arent:

- 112. 1755-1757
- 113. 1757-1759
- 114. 1759-1761
- 115. 1761-1763
- 116. 1763-1765
- 117. 1765-1767
- 118. 1767-1769

N.B.: Afgelegd door de wed. C. Arent

rendant Paulus Cz. Arent:

- 119. 1769-1771
- 120. 1771-1773
- 121. 1773-1775
- 122. 1775-1777
- 123. 1777-1779
- 124. 1779-1781
- 125. 1781-1783

rendant wed. Cornelis Huijberde Broere:

- 126. 1783-1785

rendant Huijbert Cz. Broere:

- 127. 1785-1787
- 128. 1787-1789
- 129. 1789-1791
- 130. 1791-1793
- 131. 1793-1795
- 132. 1795-1797
- 133. 1797-1799
- 134. 1799-1801
- 135. 1801-1803
- 136. 1803-1805
- 137. 1805-1807
- 138. 1807-1809
- 139. 1809-1811
- 140. 1811-1813
- 141. 1813-1815
- 142. 1815-1817

rendant Daniel de Jongh:

- 143. 1817-1819
- 144. 1819-1821
- 145. 1821-1823
- 147. 1823-1825
- 148. 1825-1827
- 149. 1827-1829
- 150. 1829-1831
- 151. 1831-1833
- 152. 1833-1835
- 153. 1835-1837
- 154. 1837-1839
- 155. 1939-1841
- 156. 1841-1843
- 157. 1843-1845
- 159. 1845-1846, december
- 160. 1847

N.B.: afgelegd door P.L. de Jongh, voor wijlen Daniel.

rendant Pieter Lucas de Jongh:

161. 1848
162. 1849; zonder bijlagen
163. 1850
164. 1851; zonder bijlagen
165. 1852
166. 1853
167. 1854
169. 1855
170. 1856
171. 1857
172. 1858
173. 1859
174. 1860
175. 1861
176. 1862
177. 1863
178. 1864
179. 1865
180. 1866
181. 1867
182. 1868
183. 1869
184. 1870; geen bijlagen

rendant Frans van Ginneken:

185. 1871
186. 1872

rendant Cornelis Wevers:

187. 1873
188. 1874
189. 1875
190. 1876
191. 1877; geen bijlagen
192. 1878
193. 1879; geen bijlagen
194. 1880
195. 1881
196. 1882
197. 1883
198. 1884
199. 1885
200. 1886
201. 1887
202. 1888
203. 1889
204. 1890
205. 1891
206. 1892
207. 1893
208. 1894
209. 1895
210. 1896
211. 1897
212. 1898
213. 1899

rendant Egidius Wevers:

214. 1900 (waarnemend)
215. 1901

216. 1902
217. 1903
218. 1904-1905
219. 1905-1906
220. 1906-1907
221. 1907-1908
222. 1908-1909
223. 1909-1910
224. 1910-1911
225. 1911-1912
226. 1912-1913
227. 1913-1914
228. 1914-1915
229. 1915-1916
230. 1916-1917
231. 1917-1918
232. 1918-1919
233. 1919-1920
234. 1920-1921
235. 1921-1922

rendant P.A. Francois:

236. 1922-1923

rendant M.P. Kavelaars:

237. 1923-1924
238. 1924-1925
239. 1925-1926
240. 1926-1927
241. 1927-1928
242. 1928-1929
243. 1929-1930
244. 1930-1931
245. 1931-1932
246. 1932-1933
247. 1933-1934
248. 1934-1935

rendant W. Struijk:

249. 1935-1936
250. 1936-1937

rendant P. van de Langenberg:

251. 1937-1938
252. 1938-1939
253. 1939-1940
254. 1940-1941
255. 1941-1942
256. 1942-1943
257. 1943-1944
258. 1944-1945
259. 1945-1946
260. 1946-1947
261. 1947-1948
262. 1948-1949

3.3.4.3 Overige financiële bescheiden

272. Kasboek, (1873)-1917. 1 deel

273. Grootboek van uitgaven, 1935-1948. 1 deel

3.3.5 Geldleningen

292. Stukken betreffende geldleningen, 1933-1948. 1 omslag

300. Stukken betreffende de couponbelasting, 1934-1941. 1 omslag

4 Taakuitvoering

4.1 Toezicht

9. Stukken betreffende de schouwvoering, 1644-1803. 3 stukken

4.2 Keur

277. Stukken betreffende de vaststelling van een keur of politieverordening, 1929-1948. 1 omslag

4.3 Vergunningen

5 Beheer en onderhoud van waterstaatswerken

5.1 Algemeen

38. Bestekken van aanbesteding van jaarlijks onderhoud aan sloten, dijken en wegen, 1643-1722. 1 omslag

276. Provinciale reglementen betreffende de waterstaat, 1811-1943. 1 omslag

283. Stukken betreffende de statistieke opgaven van waterstaatswerken aan provinciale organen, 1873,1934-1949. 1 omslag

5.1.1. Waterbeheersingswerken

5.1.1.1. Algemeen

5.1.1.2 Waterkeringen

14. Bestekken inzake dijksherstel, 1643,1682,1771. 1 omslag

307. Stukken betreffende het beheer en onderhoud van de Landekensdijk, 1841,1903,1941. 1 omslag

5.1.1.3 Sluizen, bruggen, duikers

317. Overeenkomst tussen de "Oude Moerdijk", het "Nieuwland, genaamd de Bloken", de "Bredasche Polder" en "Elderenspolder en het Landeke Voordag" aangaande het leggen van een nieuwe stenen sluis in de Oude Moerdijk, 1603. 1 stuk

88. Bestekken en aanbestedingen van reparaties en vernieuwingen aan sluizen en heulen, 1679,1697,1727-1795. 1 omslag

5.1.1.4 Gemalen

315. Stukken betreffende de stichting van een stoomgemaal in de Royale Polder aan de Klaverpolderse sluis in samenwerking met de Royale Polder en de Bredasche Polder, 1861-1928. 1 omslag

N.B.: Het beheer geschiedde door de Royale Polder. De overigen droegen bij in de kosten..

5.1.1.5 Waterleidingen en waterstand

309. Stukken betreffende het onderhoud van de poldersloten, 1835,1879-1943. 1 omslag

306. Stukken betreffende de waterinzet vanuit de Royale Polder en de Zonzeelse Polder, 1848-1948. 1 omslag

311. Stukken betreffende de legger van waterleidingen, 1878,1937. 1 omslag

308. Stukken betreffende werken van derden in en over waterleidingen, 1896-1945. 1 omslag

310. Stukken betreffende verbetering van waterleidingen in het kader van de werkverschaffing, 1933-1934. 1 omslag

6 Wegen

316. Stukken betreffende werken van derden aan wegen, 1877,1913-1949. 1 omslag

314. Stukken betreffende de spoorwegovergang in de Ewoudsdam, 1914-1947. 1 omslag

313. Stukken betreffende het beheer en onderhoud van de polderwegen, 1917-1947. 1 omslag

312. Stukken betreffende de verbetering van de polderwegen, 1925-1941. 1 omslag

7 Samenwerking

Tot ver in het derde kwart van de 17e eeuw had de Elderenspolder en Landeke Voordag samenwerkingsverbanden met aangrenzende polders ten behoeve van het beheer van één of meer gezamenlijke waterstaatswerken. Omdat in de praktijk de Elderenspolder en Landeke Voordag met het dagelijks beheer belast was zijn de stukken van deze samenwerkingen (tijdelijk) in dit archief ondergebracht.

7.1 Financiën

16 enz. Rekeningen door Hubert Ooms, ten overstaan van dijkgraaf en gezworenen van de "Elderenspolder en Landeke Voordag", "Bredasche polder", "De Bloken", "Strepenland" en "Korte Bloken", aangaande het schouwbaar maken van de gemeenschappelijke vliet, 1642-1650. 5 omslagen

16. 1642-1645

17. 1646

18. 1647-1648
77. 1649
19. 1650 (tevens Ste. Sebastiaanspolder)

54. Bijlagen bij de rekening van Elderenspolder en Bredasche polder, 1649.
1 omslag

10 enz. Rekeningen met bijlagen door Hubert Ooms, ten overstaan van de "Elderenspolder en Landeke Voordaag", "Bredasche Polder", "Bloken", "Strepenland", Korte Bloken" en "Ste. Sebastiaanslandeke", betreffende de gemene lands vliet, volgens overeenkomst van 23 mei 1652, 1652-1658. 4 omslagen

21. 1652
23.en 33. 1653-1654
25. 1655-1656
10. 1657-1658

43 enz. Rekeningen met bijlagen door Arthur Ooms, ten overstaan van het "Hoogland, genaamd de Bloken, Strepenland en Korte Bloken", "Elderenspolder en Landeke Voordaag" en "Bredasche Polder", allen gezamenlijk uitwaterend op de gemene lands vlieten en sluizen, 1659-1666.
4 omslagen

39. en 43. 1659-1660
48. 1661-1662
60. 1663-1664
63. 1665-1666

318. Bijlage bij de rekening, 1671. 1 stuk

N.B.: Betreft Hoogland, Elderensp en Voordaag, Bredasche polder; waren toen al gevoegd bij Royale polder)

50. Besluit van dijkgraaf en gezworenen van de "Elderenspolder en Landeke Voordaag", "Bredasche polder", alsook de ingelanden van de Bloken, Strepenland en Korte Bloken, tot het aangaan van een geldlening van 200 gulden, tot betaling van achterstallig loon aan arbeiders, die de (gemeenschappelijke) vliet hebben onderhouden, alsmede ten behoeve van toekomstige reparaties aan de sluizen; met aantekeningen van aflossing, 1645.
1 stuk

42. Kohieren van de omslag over de Bloken, Strepenland, Korte Bloken en St. Sebastiaanslaan, Elderenspolder en 't Landeke Voordaag en Bredasche Polder, 1650 en 1657-1658. 2 deeltjes

N.B.: 1657/58: zonder Bredasche Polder

7.2 Beheer en onderhoud van waterstaatswerken

30. Stukken betreffende vernieuwing van de sluizen in de Oude Moerdijk, voor gemeenschappelijke rekening van "Elderenspolder en Landeke Voordaag", "Nieuwland, genaamd de Blokken", "Bredasche Polder", "Oude Moerdijk", "Strepenland" en "Korte Bloken", 1645. 1 omslag

89. Besluit van de ingelanden van "Strepenland" en "Corte Bloken", het "Nieuwland, genaamd De Bloken", "Bredasche Polder", "Elderenspolder en Landeke Voordaag", alsook "St. Sebastiaanslandeke", tot reparatie van de sluis in de oude Moerdijk en tot verbreding en verdieping van binnen- en buitensluisvlieten, 1649. 1 stuk

52. Relas van openbare verkoop van het hout uit de sluis van de Oude Moerdijk, waarvan de opbrengst bestemd was voor betaling van de arbeiders die aan de gemeenschappelijk vliet hebben gewerkt, 1650. 1 stuk

90. Bestek betreffende onderhoudswerken aan de Ketelse sluis (fragment), zonder datum (1661). 1 stuk

3. Bestekken voor het verdiepen en schouwbaar maken van de vliet van Strepenland, opgesteld door dijkgraaf en gezworenen van de Elderenspolder en het Landeke Voordaag en de Bredasche Polder; met een memorie aangaande de kostenverdeling tussende Elderenspolder en Landeke Voordaag, de Bloken, het Strepenland in de Oude Moerdijk en het ...land van de heer, 1606,1631,1632. 1 omslag

N.B.: Beschadigd

15. Akten van aanbesteding van het schouwbaar maken van de gemeenschappelijke vliet door de dijkgraaf en gezworenen van de Elderenspolder en het Landeke Voordaag, Bredasche Polder, Strepenland, de Bloken, Korte Bloken en St. Sebastiaansland, 1646-1665. 1 omslag

55. Bestek en voorwaarden, waarnaar dijkgraaf en gezworenen van de Elderenspolder, 't Landeke Voordaag, Bredasche polder, Bloken, Strepenland, Korte Bloken, St. Sebastiaansland, alsook dijkgraaf en gezworenen van de Ketel en de Klaverpolder, Nieuwe Moerdijk en Mr. Claesland het onderhoud zullen besteden van de gemenelandsvliet, genoemd de Wechsloot, gelegen tussen de Ketel, Klaverpolder, Nieuwe Moerdijk en Mr. Claesland, beginnende aan de nieuwe sluis van de Royale Polder en eindigend aan de nieuwe Moerdijksluis, 1652. 1 katern